

Sygn. akt I CSK 107/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie ze skargi „S.” spółki z o.o. w W.
przeciwko R.B.
o uchylenie wyroku sądu polubownego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 lipca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej skarżącego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt I AGa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...]. oddalił skargę pozwanej „S.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o uchylenie wyroku Sądu Polubownego - Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w W. z dnia 10 lipca 2017 roku, który zasądził na rzecz przeciwnika skargi R.B. od skarżącej kwotę 80.081,90 zł netto tytułem prowizji na podstawie łączącej strony umowy agencyjnej.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwaną. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona, bowiem Sąd Apelacyjny wbrew stanowisku zawartemu w skardze nie dopatrywał się sprzeczności wyroku Sądu Arbitrażowego z podstawowymi zasadami porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej. W przekonaniu skarżącej sprzeczność taka występuje i wyraża się w naruszeniu przez Sąd Arbitrażowy zasady równości wobec prawa, zasady pewności i bezpieczeństwa obrotu, zasady *pacta sunt servanda*, zasady autonomii woli stron umów gospodarczych, zasady polegającej na prawie do sprawiedliwego rozpatrzenia i rzetelnego rozstrzygnięcia sprawy oraz zasady sprawiedliwości społecznej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne

i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uchylenie wyroku sądu polubownego może nastąpić wyłącznie z przyczyn wymienionych w art. 1206 k.p.c., sąd nie może w ramach tego rodzaju postępowania rozpoznawać merytorycznie sporu pomiędzy stronami postępowania arbitrażowego, nie bada czy wyrok sądu polubownego nie pozostaje w sprzeczności z prawem materialnym i czy znajduje oparcie w faktach w nim przytoczonych, jak również czy fakty te zostały prawidłowo ustalone. Zakaz kontroli merytorycznej związany jest właśnie z istotą klauzuli porządku publicznego, przy jej stosowaniu nie chodzi bowiem o to, aby oceniane orzeczenie było zgodne ze wszystkimi wchodzącymi w grę bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, lecz o to, czy wywarło ono skutek sprzeczny z podstawowymi zasadami krajowego porządku prawnego o charakterze konstytucyjnym albo wiodącymi zasadami dla określonych dziedzin prawa materialnego lub procesowego (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2000 r., II CKN 267/00, OSNC 2000 nr 11, poz. 203, z dnia 8 grudnia 2006 r., V CSK 321/06, nie publ., z dnia 11 maja 2007 r., I CSK 82/07, OSNC 2008 nr 6 poz. 64, z dnia 3 września 2009 r., I CSK 52/09, OSP 2011 nr 10, poz. 108, z dnia 9 marca 2012 r., I CSK

312/11, nie publ., i z dnia 13 lutego 2014 r., V CSK 45/13, OSP 2015 nr 6 poz. 56).

Z motywów zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd Apelacyjny oddalając skargę o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego kierował się kryteriami wynikającymi z orzecznictwa Sądu Najwyższego, co wyklucza możliwość kwalifikowania skargi jako oczywiście uzasadnionej.

Nie sposób również zgodzić się z tezą by Sąd Apelacyjny dokonując *ad casum* merytorycznej kontroli orzeczenia Sądu Arbitrażowego w zakresie naruszenia przez to orzeczenie zasad porządku prawnego błędnie postrzegał istotę tych zasad (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2014 r., V CSK 45/13, z dnia 9 marca 2012 r., I CSK 312/11, z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 286/11, nie publ., z dnia 11 marca 2011 r., II CSK 385/10, OSNC 2011, nr 12, poz. 135, i z dnia 11 sierpnia 2005 r., V CSK 86/05, nie publ.).

Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że skarżąca oczekuje w istocie od Sądu Najwyższego oceny podstaw skargi w ramach instytucji „przedsądu”, co jest niedopuszczalne. Ponadto naruszenia klauzuli porządku publicznego upatruje w sposobie rozstrzygnięcia przez Sąd Arbitrażowy zagadnień faktycznych i materialnoprawnych. Traktuje zatem skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego, jako substytut apelacji służącej do zbadania zasadności sposobu merytorycznego rozpoznania sporu między stronami, a nie nadzwyczajny środek nadzoru judykacyjnego sądu państwowego nad sądownictwem polubownym.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.